

We
the
North

T

W

N

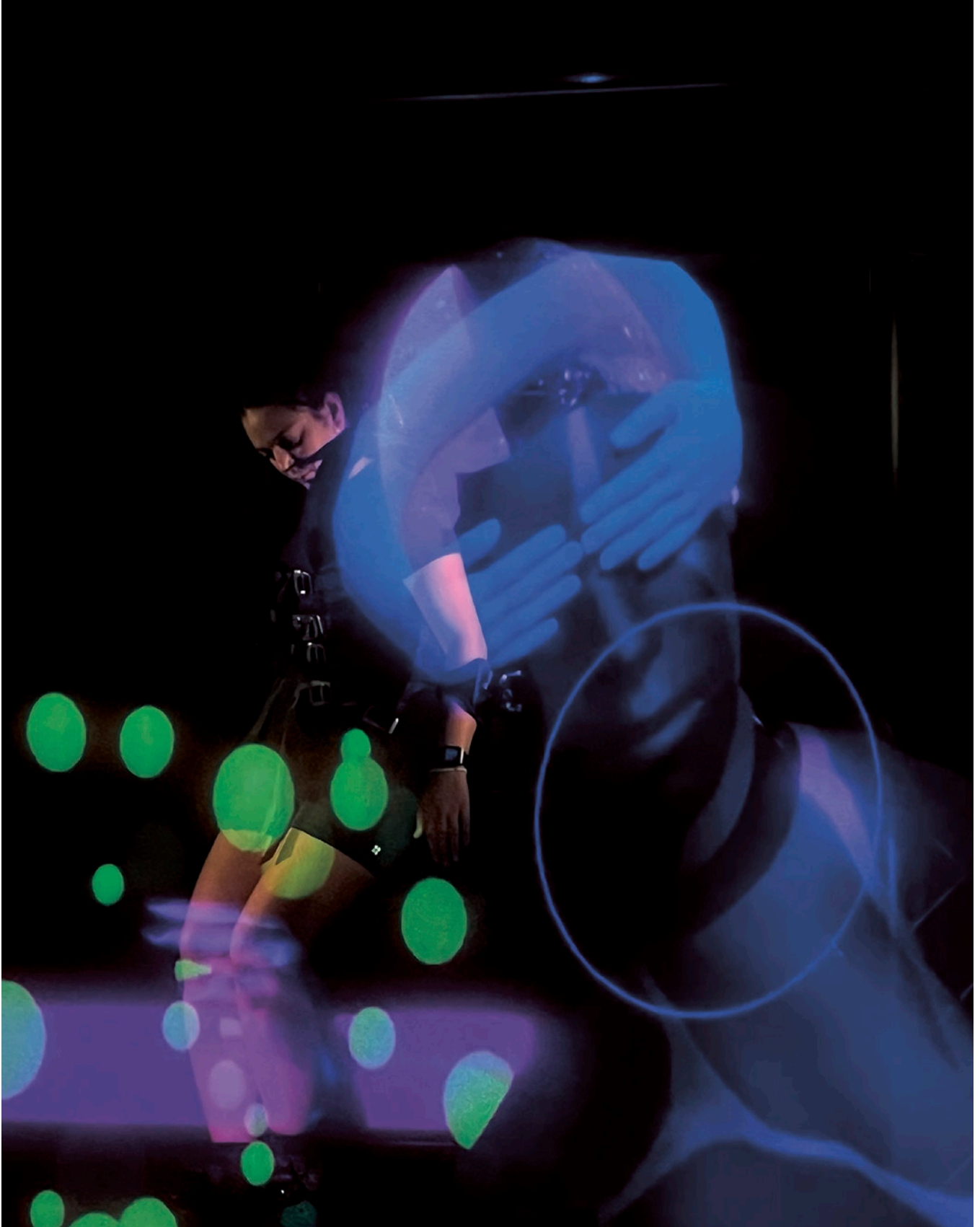
Koersdocument
2025-2028

Koersdocument 2025-2028

We the North

Cultuurregio Noord-Nederland

A Perspective without Gravity — Still uit de film gemaakt door Livia Ribichini, een kunstenaar die een Artist in Space traject volgde in 2024.

Inhoud

Voorwoord	6
Waarde en betekenis van We the North	10
Koers We the North 2025-2028	13
Meerjarige subsidiëring voor bewezen netwerken	14
Kortlopende subsidies voor nieuwe en ontluikende netwerken	15
Lobby en communicatie	18
We the North innoveert	19
Financiering	22
Bijlage 1. Resultaten cultuurregio We the North 2021-2024	26

Voorwoord

In Noord-Nederland vindt er sinds 2017 een opvallend vruchtbaar samenspel plaats tussen vier grote gemeenten en de drie provincies enerzijds en de regionale cultuursector anderzijds. Het karakter van dit samenspel ligt besloten in de naam We the North: samen zijn we het noorden. Samen zetten we de schouders eronder om het culturele klimaat in Noord-Nederland te versterken door een impuls te geven aan de verduurzaming van talentontwikkelingsketens. Waar deze ketens nog niet stevig zijn, streven we ernaar netwerken te creëren voor talentontwikkeling. Daarmee levert We the North ook een bijdrage aan de brede welvaart voor onze inwoners.

Gebundelde krachten

We the North draait om het stimuleren van interregionale samenwerking tussen culturele instellingen door talent in heel Noord-Nederland kansen te bieden via ondersteunende netwerken. Dit lukt omdat we met de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, en met de gemeenten Assen, Emmen, Leeuwarden en Groningen de krachten bundelen én een stimuleringsbudget ter beschikking stellen dat een plus vormt op de reguliere cultuurbudgetten. Door over de eigen bestuurlijke grenzen heen te kijken stimuleren we nieuwe kansen voor makers, waar het hele noorden van profiteert.

Sterke netwerken

Concreet investeren we gezamenlijk in de ontwikkeling van bovenprovinciale netwerken die via talentontwikkeling de culturele infrastructuur versterken. Tot nu toe zijn dergelijke netwerken ontstaan binnen de podiumkunsten, de popcultuur en de beeldende kunst (zie Bijlage 1). Daarnaast is het succesvolle educatieve initiatief Filmhub Noord onderdeel geworden van het reguliere cultuureducatiebeleid van de provincies. Voor de verdere ontwikkeling van talentvolle filmmakers heeft Filmpact Noord een subsidie ontvangen op grond van de regeling 2021-2024.

Slim vliegwiel

We the North heeft zich de afgelopen jaren bewezen als krachtige aanjager van samenwerking. De betrekkelijk bescheiden investering in talentontwikkeling blijkt een vliegwiel te zijn voor samenwerking, vernieuwing en een beter artistiek klimaat. De deelnemende gemeenten en provincies bepalen de doelen, de voorwaarden en de gewenste opbrengst steeds in nauw overleg met de culturele partners. Deze vorm van cocreatie is een wezenlijk onderdeel van de succesformule. Door vertrouwen te geven zetten we de sector zelf aan het roer, wat leidt tot duurzaam resultaat (zie Bijlage 1).

Ambitie 2025-2028

Ook de komende vier jaar hebben we de ambitie om talentontwikkeling in Noord-Nederland een stevige boost te bieden. Hiertoe hebben we de koers van We the North geactualiseerd op basis van de ervaringen, de opbrengsten en een uitgebreid evaluatieonderzoek. In dit document lichten we nader toe hoe we de komende jaren de culturele instellingen opnieuw in staat stellen om de culturele infrastructuur verder te versterken. Door te blijven focussen op de bestaande netwerken en nieuwe netwerken te faciliteren zorgen we ervoor dat onze inwoners meer toegang krijgen tot professionele kunst van jonge noordelijke makers die de culturele rijkdom van onze steden en provincies vergroten. We blijven ons in afstemming met het culturele veld inzetten voor de lobby. Hoewel het landelijk draagvlak voor regionale spreiding van cultuurgelden toeneemt, blijft het van groot belang om een succesvolle lobby in Den Haag te voeren voor een sterke noordelijke culturele infrastructuur. Als bestuurders van gemeenten en provincies zetten wij ons daar ook de komende jaren met groot enthousiasme voor in.

Tjeerd van Dekken
Gedeputeerde provincie Groningen
Voorzitter We the North

Sijbe Knol
Gedeputeerde provincie Fryslân

Jisse Otter
Gedeputeerde provincie Drenthe

Kirsten de Wrede
Wethouder gemeente Groningen

Dewy Keen
Wethouder gemeente Emmen

Bert Jan ten Oever
Wethouder gemeente Assen

Hein Kuiken
Wethouder gemeente Leeuwarden

Poggala NOORD, Hit the North, The Vices (foto: Niels Knelis Meijer)

The Vices volgden in 2020 een jaar lang het Hit the North-traject. Ze speelden hun eerste shows als voorprogramma van Yungblud en op Eurosonic om vervolgens naar het VK te vertrekken voor een tour. Na het verschijnen van de debuut-ep Life Grows trad The Vices meer dan twintig keer op tijdens de Popronde. Ook was er een voorprogramma in Paradiso en support van onder andere 3FM en KINK.

Virtual Bodies in Sonic Space, Chantalla Pleiter en Jan Klug — Noorderzon 2023; netwerk Station Noord (foto: Niels Knelis Meijer)

Waarde en betekenis van We the North

Eind 2023 hebben we opdracht gegeven tot een evaluatieonderzoek naar de waarde en betekenis van We the North. Daarnaast is onderzocht hoe het programma en de organisatie ervan kunnen worden verbeterd. Uit het onderzoek komt naar voren dat We the North landelijk erkenning oogst als schoolvoorbeeld van een bijzondere, vernieuwende manier waarop overheden door samenwerking hun individuele positie kunnen versterken: 'We the North straalt grootsheid en visie uit, als samenwerking tussen noordelijke overheden. Tegelijkertijd is het innig verbonden met culturele netwerken.'¹

We slagen erin 'de noordelijke regio krachtig te positioneren bij nationale overheden en fondsen.' Samengevat heeft We the North daarnaast een sterker regionaal bewustzijn en een betere connectie tussen overheden opgeleverd. Bestuurders en ambtenaren zijn nauwer gaan samenwerken. Het programma heeft bijgedragen aan een beter samenspel binnen de diverse culturele sectoren. Ook heeft het bovenprovinciaal netwerk voor talentontwikkeling meer kansen voor jonge makers opgeleverd. De verwachting is dat dit een stimulans geeft aan makers om zich langdurig(er) in Noord-Nederland te vestigen.

Verbeterpunten

In de opzet en werkwijze zijn twee verbeterpunten gesignaleerd. Ten eerste leidden de regeling en de kortetermijnfinanciering tot onzekerheid in de sector, versnippering van de financiële inzet en de werkdruk. Dit kan worden weggenomen door de nadruk te leggen op langdurige samenwerkingen in netwerken. Ten tweede is We the North gebaat bij versterking van de organisatie, onder meer met een communicatie-opgave die de lobby- en organisatiedoelen ondersteunt. De verbeterpunten zijn verwerkt in dit koersdocument.

¹ Samen sterker door samenspel; over het succes van We the North en over de toekomst; Thomas van Dalen Advies, 19 oktober 2023

Okki Poortvliet aan het werk tijdens de onderzoeksfase van haar Artist in Space (AiS) traject, foto door Okkie Poortvliet

"Het Artist in Space (AiS) traject is voor mij als Noordelijke kunstenaar een heel mooie mogelijkheid om een nieuwe stap te zetten in mijn jonge carrière. Daarbij kom ik ik contact met veel instanties (zoals VHDG als residentieplek, coaching door Het Resort en een expositie in de Bierumerschool), professionals (zoals fondsenwerver Roísín Douglas en curator en producent Daphne Verburg) en andere kunstenaars. Het fijne aan de Noordenaars is dat de lijntjes kort zijn en dat ze samen werken aan een sterk cultuurklimaat in het Noorden, waardoor ik als kunstenaar me verder kan ontwikkelen in de omgeving waar de verhalen zijn die ik graag wil vertellen."

Okki Poortvliet over haar deelname aan het AiS traject in 2024

Vjenne Rednex in the Wild East 2024 — Still uit performance film van Jens Huls, een kunstenaar die een AiS traject volgde in 2024.

Koers We the North 2025-2028

Met We the North bewijst Noord-Nederland dat je kunt werken aan een samenhangende culturele infrastructuur terwijl je de verschillen in culturele identiteit erkent. We geven ruimte aan de gedrevenheid van nieuwe makers en koesteren hun perspectief op samenleving en sector. We bieden hun een omgeving waarin ze artistiek en maatschappelijk kunnen groeien en hun vakmanschap ontwikkelen.

We the North 2025-2028

Met een betrekkelijk bescheiden inzet van middelen en menskracht hebben we iets bijzonders van de grond getild. Daar gaan we voortvarend mee door. Ook voor de komende jaren zien we talentontwikkeling als uitgelezen middel om de culturele infrastructuur in het noorden te versterken. Het doel blijft het creëren, doorontwikkelen en innoveren van professionele netwerken waarbinnen talenten ontwikkeling op maat krijgen. We blijven streven naar een evenredige stimulering van de sector in onze drie provincies. De netwerken zijn daar een bruikbaar instrument voor. We hanteren de volgende uitgangspunten voor de komende beleidsperiode:

- Meerjarige subsidiëring voor bewezen netwerken
- Kortlopende subsidies voor nieuwe en ontluikende netwerken
- Lobby en communicatie
- We the North innoveert

Deze uitgangspunten worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Meerjarige subsidiëring voor bewezen netwerken

Door de komende jaren over te stappen op een vierjarige systematiek bieden we rust, zekerheid en vertrouwen en verlichten we de administratieve lasten voor culturele instellingen én voor onze eigen ambtelijke organisatie. Dit alles komt de inhoud ten goede. In deze vierjarige opzet vinden activiteiten van het betreffende netwerk zoveel mogelijk plaats onder verantwoordelijkheid van een coördinator die binnen dat netwerk functioneert.

We zien erop toe dat de netwerken zelf reflecteren op hun werkwijze en resultaten, door middel van rapportage en verantwoording. In het derde jaar van de beleidscyclus evalueren we de netwerken gezamenlijk, om vervolgens het beleid opnieuw te kunnen actualiseren.

Naast de basisbegroting voor de netwerken en de één- of tweejarige incidentele beschikkingssubsidie voor de ontluikende netwerken is er een budget voor bestuurlijke en ambtelijke lobby en communicatie en een budget voor We the North innoveert.

We kiezen ervoor om de netwerken in beginsel op hoofddiscipline te benaderen. We erkennen daarbij dat multidisciplinair werken een wezenlijk en waardevol onderdeel is van de hedendaagse maakpraktijk.

Het bestaansrecht van de netwerken ligt erin besloten dat de makers in de noordelijke regio wonen en/of werken. In de eerste plaats gaat het om talenten die afkomstig zijn uit het noorden en al dan niet via een kunstvakopleiding elders in het land, of als autodidact, in het noorden willen werken en/of zich vestigen. In uitzonderlijke gevallen ondersteunen we talent dat zich duidelijk verbonden voelt met het noorden en iets toevoegt aan het netwerk en bijdraagt aan het artistieke klimaat.

De beschikking bevat een inspanningsverplichting om talenten die geboren of woonachtig in het Noorden zijn of een sterke binding hebben met het Noorden, kansen te bieden. Daaraan gekoppeld is ook de inspanningsverplichting om een evenredige verdeling over de drie provincies te realiseren.

Alleen netwerken die zich bewezen hebben, kunnen een vierjarige beschikking ontvangen. Startende en/of ontluikende netwerken kunnen in eerste instantie een één- of tweejarige beschikking krijgen. Bij positieve evaluatie en een sterk ontwikkeld netwerk volgt mogelijk bij een volgende periode een vierjarige beschikking.

Kortlopende subsidies voor nieuwe en ontluikende netwerken

Een aantal disciplines is nu nog niet toegerust met de mogelijkheden om een bovenprovinciaal netwerk te bouwen. Voor bijvoorbeeld de discipline letteren en de deeldiscipline dans kan meer bovenregionale samenwerking een vliegwiel vormen voor jonge makers die zich vaak richten op een jong publiek. Startende netwerken kunnen in co-creatie een voorstel doen waarin ze schetsen hoe zij in We the North-verband willen opereren. Goede plannen hiervoor kunnen worden gehonoreerd met een beschikking voor één of twee jaar, waarna een evaluatie plaatsvindt van de werking en de opbrengst van het betreffende netwerk. In de beschikking nemen we voorwaarden op, inclusief tussentijdse evaluatie. We verwachten bovendien van bestaande en nieuwe netwerken dat ze zich blijven ontwikkelen en blijven innoveren.

In de periode 2025-2028 is er ruimte voor twee nieuwe netwerken, waarbij er in 2025 ruimte is voor de ontwikkeling van een nieuw netwerk en er onderzoeksbudget beschikbaar is voor het tweede nieuwe netwerk. Dit tweede nieuwe netwerk kan zich vanaf 2026 ontwikkelen tot een volwaardig netwerk. Het kunnen zoals gezegd netwerken Letteren en Dans zijn, maar ook andere netwerken, al naar gelang de behoefte uit het culturele veld. In 2024 is er een onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een netwerk Letteren. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan het netwerk Letteren zich vanaf 2025 en verder ontwikkelen tot een volwaardig netwerk. Voor een netwerk Dans kan de mogelijkheid verkend worden of dans een extra aandachtsveld kan vormen binnen Station Noord.

Inclusie en diversiteit

De zeven samenwerkende noordelijke overheden zijn We the North gestart om een betere overgang te bewerkstelligen tussen opleiding en beroepspraktijk. Tot nu toe was er vooral aandacht voor jonge makers (vooropleidingen, talentklassen, talentstages), studenten van kunstvakopleidingen en beginnende professionele cultuurmakers. We zien echter dat in delen van onze regio met een zwakke of moeilijk bereikbare culturele infrastructuur talenten zich op alternatieve manieren ontwikkelen. Daarom creëren we in de komende periode meer ruimte in de netwerken voor autodidacten en talenten vanuit een informeel leercircuit. Tot nu toe verwezen we naar de top van de talentontwikkelingsdriehoek, daarin maken we een verschuiving. Dit is een van de manieren waarop we in Noord-Nederland invulling geven aan de landelijke uitgangspunten voor diversiteit en inclusie en waarmee we recht doen aan de pluriformiteit van Noord-Nederland.

NOORD deelnemende act Velocity Made God, showcase op ITGW0
(foto: Karisha Albers)

"Hit the North is een traject wat iedere act, waar je ook staat in je ontwikkeling, naar een volgende stap helpt. Super interessante coaches, een hele leuke groep, en een budget wat je zelf in mag zetten, aan dat waar jij daadwerkelijk iets aan hebt."

Velocity Made Good, deelnemende act NOORD 2024

“NOORD geeft opkomende artiesten uit Groningen, Friesland en Drenthe precies wat ze nodig hebben om door te breken. Het is een kans om te groeien, nieuwe connecties te maken en hun muziek naar een groter publiek te brengen. We zien dat het project de talenten de boost geeft die ze nodig hebben, en het zet het Noorden op de kaart als een broedplaats voor nieuw muzikaal talent.”

Peter Sikkema, Festivalmanager ESNS

NOORDxESNS (HtN) Showcase Coco Coquelicot (foto: Ilse Iona Meinsma)

Lobby en communicatie

Lobby is voor We the North van groot belang en is dan ook belegd bij de ambtenaren en bestuurders, in afstemming met het culturele veld. Hoewel het landelijk draagvlak voor regionale spreiding van cultuurgelden toeneemt, blijft het van groot belang om een succesvolle lobby in Den Haag te voeren voor een sterke noordelijke culturele infrastructuur.

Om te werken aan een krachtige infrastructuur in het noorden is meer nodig dan alleen het bouwen van het plusprogramma. We zijn ons ervan bewust dat er in de rest van de keten van talentontwikkeling aan de nodige voorwaarden voldaan moet worden om ons te kunnen richten op toptalent. Het vraagt van de al sterke partners in de keten bijvoorbeeld inzet voor de hele regio.

Onze lobby gaat dus verder dan het plusprogramma. Met name in de meer afgelegen plattelandsgebieden is het minder vanzelfsprekend dat je als kind in aanraking komt met kunst en cultuur. De inwoners zijn in deze gebieden gemiddeld genomen minder kapitaalkrchtig, afstanden tot voorzieningen zijn groter en er wonen minder makers en creatieve professionals. Wij maken ons daarom hard voor een goede regionale spreiding van middelen over het land voor cultuur zodat iedereen toegang heeft tot cultuur.

Meerjarige cofinanciering van het Rijk op onze inzet van het plusprogramma We the North blijft de ambitie. We zijn actief in de consultatiefase van landelijke beleidsprocessen en regelingen. Ook blijven we ons aanbieden als proeftuin voor nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld voor het nieuwe landelijke cultuurstelsel vanaf 2029.

Via We the North presenteren wij ons als regio bij de Raad voor Cultuur, het ministerie van OCW, de landelijke cultuurfondsen en de Tweede Kamerfracties.

Voor het positioneren van We the North is een actieve communicatiestrategie nodig waarbij eventueel extra capaciteit wordt vrijgemaakt voor de ondersteuning van lobby- en beleidsdoelen. Aandachtspunten zijn het beter betrekken van de Raden en Staten, alsmede de communicatie richting de netwerken en onze regionale en landelijke stakeholders.

We the North innoveert

Voor een vitale culturele sector in Noord-Nederland is innovatie van belang. Deze innovatie is in de eerste plaats gericht op het verbeteren en versterken van de talentnetwerken die We the North faciliteert. Met het budget voor innovatie bieden we cofinanciering aan de netwerken om te kunnen experimenteren of onderzoek te doen.

In de tweede plaats richt innovatie zich op vraagstukken op het niveau van de cultuurregio. De kennis die hiermee wordt opgedaan zetten we in om de lobby te versterken. Bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar alternatieve benaderingen van diversiteit in Noord-Nederland. Door de opgedane kennis actief te delen binnen de regio en daarbuiten versterken we de positionering en de lobby vanuit We the North.

Tegelijkertijd zetten we innovatie in om de kwaliteit van de eigen werkprocessen te versterken. Door in dit kader gericht te werken aan een goede systematiek van evaluatie en monitoring voorzien we in de behoefte om een beter beeld te krijgen van de resultaten en effecten van onze inzet.

Voor innovatie kunnen we meerdere instrumenten inzetten. Dat kunnen afgebakende onderzoeksopdrachten zijn, maar ook een samenwerking met de kennisinstellingen in Noord-Nederland.

Activiteiten

We the North stelt budget beschikbaar voor activiteiten die de netwerken of de ambtelijke organisatie ondernemen om het programma te verbeteren, te verdiepen of te promoten.

Themabijeenkomsten

Jaarlijks organiseren we ten minste één inhoudelijke bijeenkomst voor het veld en collega-bestuurders en ambtenaren uit de regio, waarbij we kennis delen en expertise voor het voetlicht brengen. Ook kan gedacht worden aan uitwisseling met het Rijk en andere cultuurregio's. Daarnaast vindt er elk jaar ten minste één themabijeenkomst plaats waarbij de netwerken onderling kunnen zoeken naar interdisciplinaire uitwisseling rond artistieke, organisatorische of maatschappelijke thema's. Een voorbeeld daarvan is de eerdere bijeenkomst over nieuw publiek.

Susanne Luurs tijdens een van haar performatieve wandelingen in het kader van het ontwikkeltraject bij Into Nature; netwerk Cultuur & Natuur, 2023 (foto: Henk Brink)

"Het traject gaf me ruimte om als beeldend kunstenaar te onderzoeken hoe ik theatrale aspecten in mijn performances kan inzetten. (...) Wat het mij daarnaast heeft gebracht is de kans om langere tijd onderzoek te doen. De werkperiode heb ik als prettig ervaren en die bracht mij op een stroom van relevante en nieuwe artikelen, bronnen en theorieën."

Susanne Luurs, beeldend kunstenaar

"Een traject binnen Station Noord betekent vooral dat theatermakers tijd, ruimte en vertrouwen krijgen om te maken wat ze willen maken. Het is bijzonder om van dichtbij te zien hoe hard en toegewijd er vervolgens gewerkt wordt, en hoe snel iemand zich kan ontwikkelen.

Daarnaast zie ik ook dat de partners in het netwerk dichter naar elkaar toe gegroeid zijn. Die samenwerkingen creëren meer kansen, voor zowel instellingen als individuele kunstenaars, en dragen dus bij aan een sterker artistiek klimaat."

Nynke Oele, coördinator Station Noord

Hier valt niets te halen, regie: Maarten Smit, Wabi Sabi Theater in coproductie met Het Houten Huis & Peergroup; locaties Groningen, Terschelling, Veenhuizen 2023; netwerk Station Noord (foto: Niels Knelis Meijer)

Financiering

Het jaarlijkse budget van We the North bedraagt sinds 2017 € 600.000 per jaar. Gezien de aanzienlijke prijsstijgingen en inflatie die plaatsvonden in de beleidsperiode 2021-2024, is afgesproken om per 2025 indexering toe te passen op de bijdragen van de overheden aan We the North. Aangezien de hoogte van de indexering per overheid verschilt, zal dit jaarlijks bestuurlijk worden afgestemd. Deze indexering wordt uiteraard ook meegenomen in de bijdragen van We the North aan de netwerken.

We the North wil verstevigen en groeien

In de periode 2025-2028 zetten we in op nieuwe netwerken en bieden we ontwikkelmogelijkheden aan de bestaande netwerken, via We the North innoveert. Om te kunnen verstevigen en groeien en om de ambities uit dit koersdocument te kunnen waarmaken is meer budget nodig. Er is gekozen voor een groeiemodel waarbij de partneroverheden er jaarlijks voor zorgen dat er een hoger totaalbedrag beschikbaar is.²

De exacte hoogte van de inleg is mede-afhankelijk van de uitgaven. Deze zijn direct gerelateerd aan het ontwikkelproces van de nieuwe netwerken en de innovaties binnen de bestaande. Het betreft tot op zekere hoogte dus maatwerk.

Inleg partneroverheden

Zoals eerder in dit koersdocument beschreven zetten we de meerjarige subsidiering voor bestaande netwerken voort. Voor de bijdrage aan de netwerken wordt 2024 als uitgangspunt genomen (zie bijgevoegde tabel). Vanaf 2025 worden de bijdragen van de overheden jaarlijks geïndexeerd met hetzelfde indexeringspercentage als de inleg van de partneroverheden).

Uitgangspunt periode 2025-2028

Overheid	Bijdragen 2024 (zonder indexering)
Provincie Drenthe	€ 100.000
Provincie Fryslân	€ 100.000
Provincie Groningen	€ 100.000
Gemeente Assen	€ 50.000
Gemeente Emmen	€ 50.000
Gemeente Groningen	€ 100.000
Gemeente Leeuwarden	€ 100.000
Totaal	€ 600.000

² Voor 2025 en 2026 is dit geregeld. Voor 2027 en 2028 worden incidentele middelen ingezet om aan deze doelstelling te voldoen.

Dankzij We the North innoveert is er ruimte om te ontwikkelen. Met het budget voor innovatie bieden we cofinanciering aan de netwerken om te kunnen experimenteren of onderzoek te doen. Daarnaast richt innovatie zich op vraagstukken op het niveau van de cultuurregio. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe dat er precies uit gaat zien, is er geen specifiek bedrag aan gekoppeld. We kunnen daar enigszins flexibel op inspelen, afhankelijk van de ontwikkelingen van nieuwe netwerken en binnen de bestaande. De inzet van middelen hangt derhalve sterk samen. In 2025 stellen we minimaal € 20.000 beschikbaar; dit loopt gedurende de beleidsperiode op tot minimaal € 50.000 in 2028. Ook lobby blijft een belangrijk speerpunt. We blijven ons hard maken voor de belangen van een sterke noordelijke culturele infrastructuur. Daar hoort ook goede communicatie bij. We stellen hiervoor jaarlijks € 50.000 beschikbaar.

Periode 2025-2028	2025*	2026*	2027*	2028*
<i>Netwerk</i>	<i>Uitgangspunt 2024</i>			
Station Noord	€ 210.800	€ 210.800	€ 210.800	€ 210.800
NOORD	€ 111.724	€ 111.724	€ 111.724	€ 111.724
Cultuur & Natuur	€ 84.320	€ 84.320	€ 84.320	€ 84.320
Noordenaars	€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500	€ 67.500
Filmpact Noord	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000

* Deze bedragen worden per jaar geïndexeerd.

Nieuwe netwerken

In de komende periode zet We the North ook in op de ontwikkeling van twee nieuwe netwerken. Het opzetten van een netwerk gericht op talentontwikkeling kent geen blauwdruk, maar hangt sterk samen met de betreffende discipline en de betrokken partijen. Het is daarom vooraf onduidelijk welke financiële inzet precies nodig is per jaar, maar we gaan uit van een groeimodel. In 2025 stellen we daarom minimaal € 25.000 beschikbaar, dat kan oplopen tot € 75.000 in 2028 of eerder, afhankelijk van de snelheid waarop een netwerk zich ontwikkelt. Investerings van We the North zien we ook als multiplier voor de netwerken om cofinanciering te bewerkstelligen, bijvoorbeeld bij (landelijke) fondsen.

“We hebben momentum, de ogen zijn gericht op verhalen en de rijkdom van de regio. Het Beloofde Land heeft zo’n vertrouwen gegeven aan makers en heeft een boost gegeven aan de sector in het Noorden. Dit moeten we in gezamenlijkheid met onderwijs, overheden en organisaties verder gaan ontwikkelen, daarom Filmpact Noord.”

Joris Hoebe, medeoprichter Filmpact Noord

Filmpact Noord: foto's uit de film *Leitmotiv* van de Drents-Groningse regisseur Julian Verker, fotograaf Thom de Bie. Deze film werd ontwikkeld tijdens Het Beloofde Land en het New Noardic Wave traject New Wave.

Bijlage 1. Resultaten cultuurregio We the North 2021-2024

De netwerken voor talentontwikkeling, aanvullende projecten en proeftuinen hebben hun waarde bewezen. In de periode 2021-2024 heeft We the North veel bereikt. In deze bijlage volgt een toelichting op de resultaten van de netwerken, projecten en proeftuinen. De resultaten van de periode 2017-2020 en meer achtergrondinformatie zijn te vinden op www.wethenorth.org

Lobby

De netwerken, projecten en de uitkomsten van de proeftuinen zijn een tastbaar resultaat en ook met onze lobby hebben we veel bereikt. Het opzetten en financieren van de netwerken is landelijk een voorbeeld geweest voor de evenwichtig over het land gespreide muziekhubs op het gebied van pop, hiphop en dance met subsidie van het Fonds Podiumkunsten. De aanvraag van muziekhub NOORD heeft geleid tot een bijdrage van ruim € 166.000 per jaar in 2024 en 2025. Het lobbysucces heeft geleid tot herwaardering van regionale spreiding, waardoor dit in de BIS-regeling weer een hoofdcriterium is in plaats van een subcriterium (motie Werner c.s., 6 juli 2023). Dit betekent dat regionale spreiding direct wordt meegewogen en meer erkenning krijgt.

Netwerken 2021-2024

De netwerken die in 2021-2024 actief zijn binnen We the North worden hieronder beschreven.³

Popcultuur – Muziekhub NOORD

NOORD verbindt expertise, netwerken, draagvlak, genres en disciplines in de popcultuur, verstevigt duurzaam de noordelijke infrastructuur, en zet bovenal gezamenlijk in op de ontwikkeling en professionalisering van makers en acts in de popcultuur.

NOORD hanteert een brede definitie van popcultuur die alle muziekstijlen en kunstvormen raakt. We richten ons op talent van bovenregionaal niveau met een professionele (inter) nationale ambitie. Met NOORD ontwikkelen we het noordelijk ecosysteem voor popcultuur verder. Daarmee ontsluiten we meer mogelijkheden voor een professionele beoefening door deze artiesten. We nemen de talentontwikkeling en professionalisering van noordelijke makers en acts in de popcultuur als vertrekpunt en bieden vanuit de specifieke expertise en netwerken van alle betrokken partijen een ontwikkeltraject op maat.

Partners

Eurosonic Noorderslag, Popfabryk, POPgroningen, Noordstaat, Stichting Kunst & Cultuur (deze organisaties werken sinds 2018 in gezamenlijkheid aan de talentontwikkeling en professionalisering van interdisciplinaire makers in Up North en die van noordelijke acts in Hit the North)

Podiumkunsten – Station Noord

Deze netwerkorganisatie van podiumkunstinstellingen in Groningen, Fryslân en Drenthe bouwt aan een duurzaam artistiek klimaat in Noord-Nederland door middel van talentontwikkelingstrajecten voor jonge podiumkunstenaars. De breedte van dit netwerk, de flexibiliteit en de regionale spreiding bieden artistieke kansen aan nieuw podiumkuntalent. In het netwerk worden zowel makers als producenten/zakelijk leiders begeleid. Verder is een eenjarig pilottraject educatiemakers gestart.

Partners

Club Guy & Roni, De Noorderlingen, Explore the North, Garage TDI, Grand Theatre, Het Houten Huis, Jonge Harten Festival, Loods13, Meeuw Jonge Theatermakers, Noorderzon Festival of Performing Arts and Society, Noord Nederlands Orkest, NITE, Oerol, Oranjewoud Festival, Peergroup, Tryater

³ 2024 is nog niet afgerond, de resultaten zijn daardoor nog niet compleet voor de gehele periode.

Beeldende Kunst – Cultuur & Natuur

Binnen dit netwerk werken diverse instellingen in de noordelijke provincies samen op het snijvlak van cultuur en natuur ten behoeve van talentontwikkeling en kennisuitwisseling. Dit gebeurt onder andere door middel van netwerkbijeenkomsten, door begeleiding van makers en curatoren en door het bieden van onderzoek- en presentatiemogelijkheden. Sinds 2022 zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd (onder andere in het Hunebedcentrum, het Fries Museum, Drents Museum en de Akerk), waaraan circa twintig organisaties hebben deelgenomen. Er zijn sinds 2023 vier kernpartners en een breder netwerk van 23 partners waaronder het Lage Noorden en Noordenaars. Vanaf 2024 werkt iedere kernpartner met een beginnende maker aan een talentontwikkelingstraject. De kernpartners leveren de mentoren. Expertise, advies en/of faciliteiten kunnen de deelnemende talenten ook uit het bredere netwerk halen. Het functioneren van het netwerk is daarmee goed op stoom gekomen.

Kernpartners

Arcadia, Into Nature, Oerol, Sense of Place

Beeldende Kunst – Noordenaars

Het platform Noordenaars bestaat uit dertien verschillende beeldende kunstpodia, ontwikkelinstellingen en productiehuizen in Drenthe, Groningen en Fryslân, van klein en experimenteel op het platteland tot middelgroot in de steden. Gezamenlijk zetten zij zich in voor het behoud en de ontwikkeling van een uitzonderlijk en innovatief kunstklimaat in Noord-Nederland. Dit doen ze door ruimte te maken voor experiment en de ontwikkeling van talenten, door in te zetten op een stevig netwerk en door productie van nieuwe kunst aan te jagen. De proeftuin Artist in Space heeft in 2021 plaatsgevonden en vanaf 2024 is Artist in Space als doorlopend plusprogramma onderdeel van Noordenaars. Elk jaar worden er twee nieuwe trajecten georganiseerd om de artistieke en professionele praktijk van veelbelovende beeldend kunstenaars (van beginnend tot midcareer) te stimuleren. Een Artist in Space-traject zet aan tot nieuw werk dat een betekenisvolle bijdrage kan leveren aan de hedendaagse kunst in Nederland.

Partners

Academie Minerva, Bierumer School, Campis, CBK Emmen, Het Resort, Into Nature, Kunsthuis SYB, Kunstpunt Groningen, Media Art Friesland, Noorderlicht, NP3, SIGN, VHDG

Film – Filmimpact Noord

Het netwerk Filmimpact Noord is het samenwerkingsverband van filmorganisaties in Fryslân, Drenthe en Groningen. Zij hebben de krachten gebundeld en werken aan een noordelijk filmklimaat waar makers en talenten zich professioneel kunnen ontwikkelen. Het beoogde doel is een kwaliteitsslag in de sector. Daarnaast richten de partners zich op het organiseren van netwerkactiviteiten, het versterken van het distributienetwerk voor Noordelijke Films en bieden via project Het Beloofde Land mogelijkheden aan talenten om films te maken.

Partners

CineNord, Filmvereniging Groningen, Internationaal Filmfestival Assen, New Nordic Wave

Resultaten*

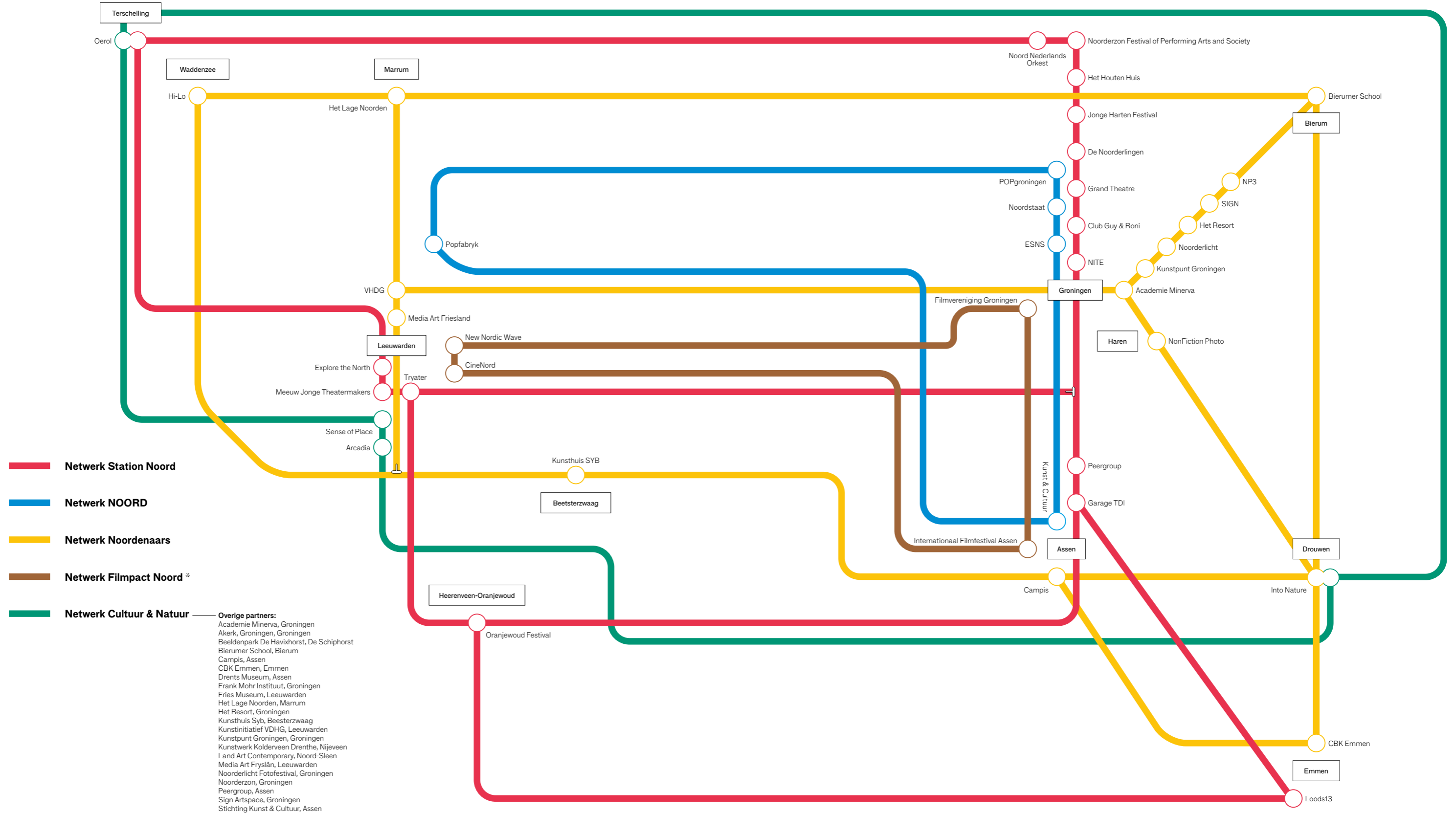
Netwerken	Bijdrage WtN per jaar	Cofinanciering per jaar	Fonds	Discipline	Resultaat
Station Noord	€ 200.000	€ 250.000	BIS	Podiumkunsten	2021:12 makers; 2022: 11 makers en 11 zakelijk leiders/creative producers; 2023: 13 makers, 11 zakelijke talenten en 5 educatiemakers; 2024: 9 makers, 6 tot 10 zakelijke talenten, 5 educatiemakers; 2021-2024 als onderdeel van ontwikkelinstelling Grand Futura opgenomen in de BIS.
NOORD	€ 111.724	€ 166.670**	FPK	Popmuziek	Hit the North: 42 acts begeleid en 172 speelplekken gecreëerd. Up North: 76 aanmeldingen, 32 pitches, 22 makers, 15 producties en 67 speelbeurten. 2024: Hit en Up zijn samengegaan in NOORD en ontvangen als muziekhub regio Noord cofinanciering van Fonds Podiumkunsten.
Cultuur & Natuur	€ 84.320			Beeldende kunst	In 2022 en 2023 zijn er 2 curatoren en 6 beginnende kunstenaars begeleid. Het netwerk bestaat uit 4 kernpartners en een breder netwerk van 23 partners. In 2023 en 2024 zijn 3 netwerkbijeenkomsten georganiseerd waar presentaties en discussies plaatsvonden. In 2024 volgden 7 kunstenaars een talentontwikkelingstraject (4 bij kernpartners en 3 bij partners in bredere netwerk) en wordt er verder gewerkt aan netwerkversterking.
Noordenaars	€ 67.500	€ 67.500***	Mondriaan fonds	Beeldende kunst	Eerste editie Artist in Space 10 trajecten gerealiseerd (ong. 56 talenten), in 2024 volgt de tweede editie. Samenwerking van 13 presentatie-instellingen voor hedendaagse kunst. Talentontwikkelingstraject en netwerkversterking. 2023 gebruikt om het netwerk te versterken, 4 bijeenkomsten georganiseerd. Organiseert jaarlijks een 'meet-and-greet' met afgestuurde kunstenaars en alumni. Cofinanciering via Mondriaanfonds ontvangen voor 2023 en 2024.
Filmpact Noord	€ 150.000***	€ 250.000***	Filmfonds	Film	Eerste bijeenkomst om netwerkvorming te stimuleren heeft plaatsgevonden. Het projectonderdeel voor talentontwikkeling 'Het Beloofde land' is in uitvoering.
Totaal gerealiseerde cofinanciering 2021-2024:		€ 1.801.670			

* exclusief indexaties en coronagelden en tot zover bekend, op het moment van schrijven is 2024 nog niet afgerond

** voor 2024 en 2025

*** voor 2023 en 2024

Culturele netwerken Noord-Nederland

* in ontwikkeling

Hit the North Bootcamp 2023 (foto: Denise Amber)

"Tijdens het afgelopen half jaar Hit the North hebben we geleerd hoe we als band moeten professionaliseren en wat daar voor nodig is, en hebben we onze eigen weg kunnen vinden wat betreft branding en identity".

Helen Jewett, deelnemede act Hit the North 2024

"Het traject heeft voor mij in de afgelopen jaren enorm veel betekend. Het heeft mij ruimte gegeven mezelf verder te ontwikkelen en te positioneren als maker. Ik heb heel veel ruimte ervaren om het op mijn eigen manier te doen. Wat ik erg prettig vind is dat ik gelijkwaardigheid met mijn partners ervaar en ze vooral dus als collega's zie."

Eva Koopmans, maker Station Noord

Binnenstebuiten van Eva Koopmans: op bezoek in de voortuin van de Oosterparkwijk (foto: Jedidja Smalbil)

Losse projecten 2021-2024

STORMRAM

STORMRAM is een rondreizend programma langs de theaters in het noorden, waarbij ruimte wordt geboden aan opkomend nieuw talent. Een STORMRAM-avond bestaat uit een double bill van een avondvullende voorstelling van een professionele maker en een work-in-progress van een aanstormend talent. Elke avond wordt afgesloten met een nagesprek, waarin publiek en makers met elkaar in gesprek gaan onder leiding van een professionele moderator. STORMRAM draagt op deze manier bij aan de programmering van nieuw talent. Het programma is tweemaal gefinancierd vanuit We the North, met bijdragen van respectievelijk € 35.000 en € 25.000. In de toekomst moeten de theaters zelf de financiering organiseren in overleg met de gemeenten. In 2022-2023 hebben elf STORMRAM-avonden plaatsgevonden (drie in Drenthe, vijf in Fryslân en drie in Groningen) met in totaal vijftien verschillende acts.

LinC Noord

Leiderschap in Cultuur (LinC) is een intensief programma van twaalf maanden waarin deelnemers aan de slag gaan met diverse workshops, trainingen en persoonlijke coaching. Tijdens het traject krijgen deelnemers de mogelijkheid om hun netwerk uit te breiden, kennis te delen en te leren van experts uit de culturele sector. Het LinC-traject heeft als doel om professionals te helpen groeien als zakelijk of artistiek leider in de culturele sector. Het initiatief is gericht op zakelijke professionalisering en versterking van de noordelijke infrastructuur. LinC is ondersteund met € 75.000 en leidt van april 2024 tot april 2025 twintig professionals uit Drenthe, Fryslân en Groningen op.

BBENG

BBENG heeft een marktverkenning uitgevoerd voor een ondersteuningsprogramma voor de creatieve sector. Er zijn twintig gesprekken gevoerd, er is deskresearch gedaan en de resultaten zijn gepresenteerd op de eindbijeenkomst in september 2023. Net als LinC is dit initiatief gericht op zakelijke professionalisering en versterking van de noordelijke infrastructuur. BBENG is ondersteund met een bedrag van € 15.730.

Streetart festivals

Writer's Block organiseerde een talentontwikkelingstraject gericht op street art, zoals graffiti. Het traject bood ruimte aan lokaal en regionaal talent om zich te ontwikkelen via masterclasses en workshops. Er zijn murals tijdens street-artfestivals gerealiseerd in Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden. In vijf wijken werden dertig muurschilderingen gemaakt en tachtig geschilderde eksters. Eenendertig street artists van over de hele wereld werden uitgenodigd. Ook de nationale en lokale street artist stonden in de spotlight met veel Nederlandse kunstenaars in de line-up. In elke stad ontstond een unieke community van kunstenaars. Writer's Block heeft een eenmalige bijdrage ontvangen van € 180.000.

Verlengde Proeftuinen

De volgende proeftuinen zijn gefinancierd in de periode 2017-2020, maar als gevolg van de coronapandemie deels uitgevoerd in de periode 2021-2024.

Proeftuin Meertaligheid

Proeftuin Meertaligheid is ontwikkeld in samenwerking met de provincies Overijssel en Gelderland om inwoners van Noordoost-Nederland door middel van culturele projecten laagdrempelig in aanraking te brengen met de diversiteit aan talen in hun omgeving. Dit heeft geleid tot vijf succesvolle culturele producties waarvan Wordspøken is vastgelegd in een documentaire voor Fryslân DOK/NPO.

Proeftuin Nieuw Publiek

In de proeftuin Nieuw Publiek hebben Stichting Kunst & Cultuur en de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) vanuit meerdere perspectieven onderzocht wat mensen weerhoudt om naar het theater of het museum te gaan. Dit gebeurde in gesprekken met focusgroepen. Dat bood goed inzicht in de achterliggende redenen om geen gebruik te maken van het culturele aanbod. Aan de hand van al deze inzichten is vervolgens gekeken naar wat er gedaan kan worden om het aanbod aantrekkelijk te maken en dit op een goede manier onder de aandacht te brengen. Dit is vertaald in een tiental experimenten in Drenthe, Friesland en Groningen, waarvan zeven gericht op jongeren. Zo kon meteen in de praktijk ervaring opgedaan worden in wat werkt en wat minder goed werkt. In 2023 is er een vervolg aan de proeftuin gegeven gericht op verdieping. De verdieping geeft de mogelijkheid de expertise verder te verrijken en beschikbaar te maken voor instellingen en overheden. Op 20 april 2023 zijn in Podium Zuidhage te Assen de uitkomsten van het onderzoek en de tien experimenten uit de Proeftuin Nieuw Publiek van de Stichting Kunst & Cultuur en de RUG gepresenteerd. Daarnaast heeft de proeftuin geleid tot de publicatie van het rapport 'Luisteren: Een experiment met culturele democratie' van universitair docent kunstwetenschappen Johan Kolsteeg van de RUG.

Proeftuin Artist in Space

Onder de noemer Artist in Space heeft het samenwerkingsplatform Noordenaars in de periode november 2019-april 2021 tien trajecten in de drie noordelijke provincies gerealiseerd in het kader van een proeftuin voor talentontwikkeling. Met Artist in Space wil Noordenaars een aanzet geven tot een duurzaam talentontwikkelingsbeleid in Noord-Nederland. Naast de activiteiten die door de leden van Noordenaars worden georganiseerd, wordt er onderzoek gedaan naar de kansen voor het beeldende kunstklimaat in het noorden. De deelnemers hebben veel positieve ervaringen gerapporteerd. De geboden kansen werkten stimulerend, zowel voor hun artistieke ontwikkeling als voor hun professionele positie. De samenwerking werd ondersteund door de noordelijke overheden (We the North), Mondriaan Fonds, Keunstwurk en K&C. Er is publicatieverslag Artist in Space en een reportage in Boekman 135.

Colofon

Ontwerp

Shootmedia

Fotografie

Karisha Albers

Denise Amber

Thom de Bie

Henk Brink

Jens Huls

Ilse Iona Meinsma

Niels Knelis Meijer

Okkie Poortvliet

Livia Ribichini

Jedidja Smalbil

Illustraties

Tsjisse Talsma

Disclaimer

Bij de samenstelling van deze publicatie is gestreefd naar de grootst mogelijke nauwkeurigheid in de opgenomen vermeldingen. We the North stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden.

We
the
North

T

W

N

Koersdocument
2025-2028